

«Από την έρευνα στη διδασκαλία»

Δημοτική Βιβλιοθήκη Κερατσινίου - Δραπετσώνας | Σάββατο 14 Νοεμβρίου 2015

ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ - ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ | Οικονομολόγος – Επιχειρηματίας

Το πρόβλημα της στενότητας και οι παραγωγικοί συντελεστές.

Βιογραφικό σημείωμα

Ο Ιωαννίδης Γεώργιος – Κωνσταντίνος σπούδασε σε προπτυχιακό επίπεδο Διοίκηση Επιχειρήσεων και Marketing και είναι κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος στο Management από το London Guildhall University και Master of Business Administration (M.B.A.) του London

Metropolitan University. Από το 1997 ως το 2004 εργάστηκε στον ιδιωτικό τομέα, σε θέσεις ευθύνης μεγάλων επιχειρήσεων. Το 2005 δημιούργησε την εταιρεία παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών, TWC, της οποίας και ηγείται μέχρι και σήμερα. Παράλληλα αρθρογραφεί και συμμετέχει ως εισηγητής σε εκπαιδευτικά προγράμματα στελεχών.

«Από την έρευνα στη διδασκαλία»

Δημοτική Βιβλιοθήκη Κερατσινίου - Δραπετσώνας | Σάββατο 14 Νοεμβρίου 2015

ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ - ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ | Οικονομολόγος – Επιχειρηματίας

Το πρόβλημα της στενότητας και οι παραγωγικοί συντελεστές.

Περίληψη εκπαιδευτικού σεμιναρίου

Στις σύγχρονες κοινωνίες αφιερώνουμε ένα πολύ μεγάλο μέρος του χρόνου μας για να αποκτούμε και να ξοδεύουμε.

Συμμετέχουμε έτσι στην οικονομική δραστηριότητα και διαμορφώνουμε και ορισμένες εμπειρικές αντιλήψεις σχετικά με τον τρόπο που λειτουργούν το οικονομικό σύστημα και οι επιμέρους τομείς του.

Λόγο όμως έλλειψης στοιχειώδους θεωρητικής οικονομικής κατάρτισης τείνουμε πολλές φορές να σχηματίζουμε γνώμες και πεποιθήσεις που βασίζονται σε εσφαλμένη κατανόηση των οικονομικών σχέσεων και θεμάτων και με βάση τις λανθασμένες ή και ανύπαρκτες γνώσεις μας παίρνουμε αποφάσεις σημαντικές για την ζωή μας, αποφασίζουμε για τις σπουδές μας, για την σταδιοδρομία που θα επιλέξουμε για το πώς, θα ξοδέψουμε ή θα αποταμιεύσουμε τα χρήματά μας ακόμα και για το πολιτικό κόμμα που θα ψηφίσουμε στις εκλογές.

Οι κοινωνίες των ανθρώπων δεν είχαν ποτέ τη δυνατότητα να εξασφαλίσουν στα μέλη τους την ικανοποίηση όλων των αναγκών τους. Με άλλα λόγια δεν υπάρχει για καμία κοινωνία απεριόριστη δυνατότητα να παρέχει όλα τα είδη για την ικανοποίηση όλων των αναγκών των μελών της.

Η στενότητα αυτή οφείλεται στο ότι τα αγαθά και οι υπηρεσίες πρέπει να παραχθούν. Για την παραγωγή τους όμως, χρειάζονται παραγωγικοί συντελεστές όπως εργασία, γη, πρώτες ύλες, κτήρια, μηχανήματα, εργαλεία, ενέργεια κ.α., των οποίων οι ποσότητες είναι περιορισμένες. Υπάρχει δηλαδή πρόβλημα στενότητας παραγωγικών πόρων το οποίο προκαλεί και το πρόβλημα της στενότητας των αγαθών και των υπηρεσιών.

Σε όλες της κοινωνίες οι επιθυμίες ή οι ανάγκες των μελών τους είναι πάντοτε μεγαλύτερες από τις δυνατότητες ικανοποίησής τους.

Το θεμελιώδες ζήτημα είναι πώς θα κατανεμηθούν οι σε στενότητα ευρισκόμενοι παραγωγικοί συντελεστές μεταξύ των εναλλακτικών τους χρήσεων.

Το πρόβλημα της στενότητας αποτελεί το λόγο για την ύπαρξη της Οικονομικής Επιστήμης.

«Από την έρευνα στη διδασκαλία»

Δημοτική Βιβλιοθήκη Κερατσινίου - Δραπετσώνας | Σάββατο 14 Νοεμβρίου 2015

ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ - ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ | Οικονομολόγος – Επιχειρηματίας

Το πρόβλημα της στενότητας και οι παραγωγικοί συντελεστές.

Σημειώσεις εκπαιδευτικού σεμιναρίου

Οι άνθρωποι αντιμετώπιζαν πάντοτε το πρόβλημα της επιβίωσης τους όχι ως μεμονωμένα άτομα αλλά ως μέλη ομάδων. Καθώς με την πάροδο των αιώνων οι ανθρώπινες κοινωνίες γίνονταν περισσότερο περίπλοκες αυξανόταν συνεχώς και η αλληλεξάρτηση μεταξύ των μελών τους.

Η οικονομική δραστηριότητα αποτέλεσε τη βασικότερη ανθρώπινη δραστηριότητα από τα πρώτα στάδια ανάπτυξης των ανθρωπίνων κοινωνιών η σημασία της δε αυξανόταν καθώς οι κοινωνίες αναπτύσσονταν και η αλληλεξάρτηση μεταξύ των ατόμων γινόταν εντονότερη. Όποιο όμως και αν είναι το επίπεδο ανάπτυξης μίας κοινωνίας, χωρίς οικονομική δραστηριότητα η κοινωνία αυτή δεν μπορεί να επιβιώσει.

Κάθε άνθρωπος, από τη στιγμή που γεννιέται, συμμετέχει στην οικονομική δραστηριότητα ως καταναλωτής, ακόμα και τα νήπια χρειάζονται να καταναλώσουν διάφορα είδη. Αργότερα όταν ενηλικιωθούν μπορεί να συμμετέχουν στην οικονομική - παραγωγική διαδικασία. Καμία άλλη κοινωνική δραστηριότητα δεν έχει τη θεμελιώδη σημασία και τη συνολική πληθυσμιακή κάλυψη που έχει η οικονομική δραστηριότητα. Η οικονομία είναι ένα εξαιρετικά σημαντικό συστατικό στοιχείο της κοινωνίας στην οποία ζούμε και η οικονομική μας συμπεριφορά είναι καθοριστική τόσο της ατομικής μας ευημερίας όσο και της ευημερίας της χώρας μας.

Όλοι γνωρίζουμε ορισμένα πράγματα για την οικονομία αφού συμμετέχουμε κάθε μέρα στην οικονομική ζωή. Ο ποιητής William Wordsworth παραπονιόταν ότι αποκτώντας και ξοδεύοντας αναλώνουμε τις δυνάμεις μας.

Στις σύγχρονες κοινωνίες αφιερώνουμε ένα πολύ μεγάλο μέρος του χρόνου μας για να αποκτούμε και να ξοδεύουμε.

Συμμετέχουμε έτσι στην οικονομική δραστηριότητα και διαμορφώνουμε και ορισμένες εμπειρικές αντιλήψεις σχετικά με τον τρόπο που λειτουργούν το οικονομικό σύστημα και οι επιμέρους τομείς του. Λόγο όμως έλλειψης στοιχειώδους θεωρητικής οικονομικής κατάρτισης τείνουμε πολλές φορές να σχηματίζουμε γνώμες και πεποιθήσεις που βασίζονται σε εσφαλμένη κατανόηση των οικονομικών σχέσεων και θεμάτων και με βάση τις λανθασμένες η και ανύπαρκτες γνώσεις μας παίρνουμε αποφάσεις σημαντικές για την ζωή μας, αποφασίζουμε για τις σπουδές μας, για την σταδιοδρομία που θα επιλέξουμε για το πώς, θα ξοδέψουμε η θα αποταμιεύσουμε τα χρήματά μας ακόμα και για το πολιτικό κόμμα που θα ψηφίσουμε στις εκλογές.

Οι κοινωνίες των ανθρώπων δεν είχαν ποτέ τη δυνατότητα να εξασφαλίσουν στα μέλη τους την ικανοποίηση όλων των αναγκών τους. Με άλλα λόγια δεν υπάρχει για καμία κοινωνία απεριόριστη δυνατότητα να παρέχει όλα τα είδη για την ικανοποίηση όλων των αναγκών των μελών της. Τα μέσα που χρησιμοποιούνται για να ικανοποιηθούν οι ανάγκες των ατόμων χαρακτηρίζονται με τον όρο Προϊόντα.

Το πρόβλημα της ανεπάρκειας αγαθών και υπηρεσιών για την ποσοτική και ποιοτική ικανοποίηση όλων των αναγκών των μελών μίας κοινωνίας το οποίο οι οικονομολόγοι ονομάζουν πρόβλημα της στενότητας, είναι παγκόσμιο και διαχρονικό.

Η στενότητα αυτή οφείλεται στο ότι τα αγαθά και οι υπηρεσίες πρέπει να παραχθούν. Για την παραγωγή τους όμως, χρειάζονται παραγωγική συντελεστές όπως εργασία, γη, πρώτες ύλες, κτήρια, μηχανήματα, εργαλεία, ενέργεια κ.α., των οποίων οι ποσότητες είναι περιορισμένες. Υπάρχει δηλαδή πρόβλημα στενότητας παραγωγικών πόρων το οποίο προκαλεί και το πρόβλημα της στενότητας των αγαθών και των υπηρεσιών.

Σε όλες της κοινωνίες οι επιθυμίες ή οι ανάγκες των μελών τους είναι πάντοτε μεγαλύτερες από τις δυνατότητες ικανοποίησής τους.

Το θεμελιώδες ζήτημα είναι πώς θα κατανεμηθούν οι σε στενότητα ευρισκόμενοι **παραγωγικοί συντελεστές** μεταξύ των εναλλακτικών τους χρήσεων.

Το πρόβλημα της στενότητας αποτελεί το λόγο για την ύπαρξη της Οικονομικής Επιστήμης.

ΟΙ Συντελεστές της Παραγωγής

Παραγωγικοί συντελεστές είναι όλοι οι πόροι (φυσικοί και ανθρώπινοι) που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών.

1. Εργασία

Η εργασία περιλαμβάνει όλες τις ανθρώπινες προσπάθειες, πνευματικές και σωματικές, που καταβάλλονται για την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών καθώς και για τη μεταφορά τους, το εμπόριο τους κ.ά. Για να θεωρηθεί η καταβολή προσπάθειας ως εργασία, πρέπει να αποβλέπει κυρίως στην παραγωγή οικονομικών αγαθών ή υπηρεσιών και όχι μόνο στην ψυχική ικανοποίηση εκείνου που την καταβάλλει.

2. Γη

Η γη είναι και αυτή πρωτογενής συντελεστής παραγωγής και περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που παρέχει η φύση, δηλαδή το έδαφος, το υπέδαφος, τις λίμνες, τα ποτάμια, τη θάλασσα, την ατμόσφαιρα, τα ορυκτά, τα δάση κ.ο.κ., τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών, στις μεταφορές, στις επικοινωνίες και σε όλες τις άλλες οικονομικές δραστηριότητες.

Οι φυσικοί πόροι χωρίζονται σε:

α). ανανεώσιμους (π.χ. τα δάση) και

β). μη ανανεώσιμους (π.χ. τα ορυκτά)

3. Κεφάλαιο

Τα παραγόμενα αγαθά που δεν ικανοποιούν τις οικονομικές ανάγκες άμεσα αλλά βοηθούν στην καλύτερη ικανοποίησή τους στο μέλλον αποτελούν το συντελεστή κεφάλαιο. Η σύγχρονη ανεπτυγμένη οικονομία στηρίζεται στη χρησιμοποίηση τεράστιων ποσοτήτων κεφαλαίου: εργοστασίων, μηχανημάτων, μεταφορικών μέσων, αποθεμάτων πρώτων υλών και ημικατεργασμένων προϊόντων κ.ά. Το κεφάλαιο δεν είναι πρωτογενής αλλά παράγωγος συντελεστής, δηλαδή συντελεστής που έχει ο ίδιος παραχθεί. Η δημιουργία υλικού κεφαλαίου συνεπάγεται μείωση της χρησιμοποίησης παραγωγικών συντελεστών για παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών για άμεση τελική κατανάλωση, ώστε να παραχθούν προϊόντα που θα συμβάλουν στην αύξηση της μελλοντικής παραγωγής.

4. Επιχειρηματικότητα

Επιχειρηματικότητα ονομάζεται η ανθρώπινη ικανότητα συνδυασμού των τριών άλλων παραγωγικών συντελεστών, εργασίας, γης και κεφαλαίου, για την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών. Ο επιχειρηματίας παίρνει τις βασικές αποφάσεις για την επιχείρηση και αναλαμβάνει τους οικονομικούς κινδύνους που συνεπάγεται η λειτουργία της. Ορισμένοι οικονομολόγοι όμως υποστηρίζουν ότι η επιχειρηματικότητα είναι ένα είδος εργασίας, άρα συμπεριλαμβάνεται στον ορισμό του πρώτου παραγωγικού συντελεστή.

Βασικοί Όροι

Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν : Το σύνολο της αξίας των αγαθών και υπηρεσιών που παράγονται σε μία οικονομία στη διάρκεια ενός έτους.

Ανάκαμψη : Η φάση του οικονομικού κύκλου στην οποία παρατηρείται αύξηση της οικονομικής δραστηριότητας

Ανεργία : Ο αριθμός των δυνητικά εργαζόμενων ατόμων που είναι έξω από την αγορά εργασίας

Αποταμίευση : Το μέρος εκείνο του εισοδήματος που δεν καταναλώνεται

Επένδυση : Η αγορά νέων κεφαλαιουχικών εξοπλισμών, η δημιουργία αποθεμάτων και η συντήρηση του υπάρχοντος εξοπλισμού

Εργατικό Δυναμικό : Ο αριθμός των ατόμων που εργάζονται συν τον αριθμό των ατόμων που είναι άνεργοι

Κατανάλωση : Η χρησιμοποίηση αγαθών και υπηρεσιών για τη διατήρηση και αύξηση της χρησιμότητας των οικονομικών ατόμων

Κεφάλαιο : Το σύνολο της αξίας του κεφαλαιουχικού εξοπλισμού, των κτηρίων, των γραφείων, των αποθεμάτων και άλλων βιομηχανικών αγαθών που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή

Μακροοικονομική : Ο κλάδος των οικονομικών που διερευνά τη συμπεριφορά συνολικών μεγεθών στην οικονομία, όπως πληθωρισμός, ανεργία, ακαθάριστο εγχώριο προϊόν, δημοσιονομικό έλλειμμα η πλεόνασμα κτλ

Ποσοστό Ανεργίας : η ανεργία εκφρασμένη ως ποσοστό επί της εργατικής δύναμης

Τελικά Αγαθά : Αγαθά και υπηρεσίες που χρησιμοποιούνται άμεσα από τον τελικό καταναλωτή

Ύφεση : Η φάση του οικονομικού κύκλου κατά την οποία παρατηρείται επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας

Βιβλιογραφία

Ελληνική

Γεωργακόπουλος, Θ., Λιανός, Θ., Μπένος, Θ., Τσεκούρας, Γ., Χατζηπροκοπούλου, Μ., Χρήστου Γ., (1995) (4η Έκδοση). Εισαγωγή στην Πολιτική Οικονομία. Αθήνα: Εκδόσεις Μπένου

Δημόπουλος Γ. (1996) Μακροοικονομική Θεωρία. Τόμος Ι και ΙΙ, Αθήνα.

Κατσιμπρής, Γ. (1999). Μακροοικονομική Θεωρία και Πολιτική. Τόμος Α', Θεσσαλονίκη.

Ξενόγλωσση

Berro R. and Grilli, V. (1994) European Macroeconomics. London: Macmillan.

Blanchard, O.J. and Fischer, S. (1989). Lectures on Macroeconomics. Cambridge, Massachusetts, MIT Press.

Welford R. and Prescott, K. (1994). European Business. London: Pitman Publishing.

Lucas, R. (1981). Studies in Business Cycle Theory. London: MIT Press.

Διαδίκτυο

1. <http://www.visualcapitalist.com>
2. <http://www.economist.com>
3. <http://www.ft.com/home/europe>
4. <https://hbr.org/magazine>
5. <https://www.euro-area-statistics.org/bank-interest-rates-loans?cr=eur&lg=el> (Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα)
6. <http://www.bankofgreece.gr/Pages/default.aspx>
7. <http://www.worldbank.org>
8. <http://www.imf.org/external/index.htm>
9. <http://iobe.gr/default.asp>